

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a személyesen eljáró felperesnek a dr. Belányi Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 6.M.1477/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.179/2007/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.179/2007/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes elsődleges keresete annak megállapítására irányult, hogy az alperessel közalkalmazotti jogviszonyban állt, amelyet ő szüntetett meg rendkívüli lemondással. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy határozatlan idejű munkaviszonya állt fenn, amelyet rendkívüli felmondással szüntetett meg. Harmadlagos kereseti kérelme szerint a határozatlan idejű munkaviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg. Ez utóbbi esetre egy havi végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Pécsi Munkaügyi Bíróság 6.M.1477/2005/24. számú ítéletével megállapította, hogy a felek között fennállt munkaviszonyt az alperes jogellenesen szüntette meg, és kötelezte 129.667 forint végkielégítés megfizetésére.

Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperes 2001. szeptember 3-ától 2002. július 31-éig tartó időre határozott idejű munkaviszonyt létesített az alperessel, a lejárat után azonban az alperes tudtával tovább dolgozott, majd a felek egymás után több határozott időre szóló munkaszerződést kötöttek, utoljára a 2004. augusztus 1-jétől 2005. július 31-éig tartó időszakra. A felperes történelem tanár és kollégiumi nevelőtanár munkakörben dolgozott. Az alperes 2005. június végén a felperesnek azt az ajánlatot tette, hogy a jövőben csak nevelőtanárként foglalkoztatják. A felperes gondolkodási időt kért, majd a nyáron szabadságát töltötte, szeptember elején bejárt a munkahelyére, de az alperes órát már nem osztott rá. A felperes 2005. szeptember 1-jén, majd szeptember 8-án írásban kérte "a munkaviszonya megszüntetését 2005. július 31-ével", és kérte a szükséges igazolások kiadását. A felperes 2005. szeptember 14-én rendkívüli lemondást fogalmazott meg, a postára adott jognyilatkozatot az alperes 2005. szeptember 15-e után vette át. Az alperes ugyanakkor 2005. szeptember 15-én kiadta a felperes részére a munkaviszony megszüntetésekor kötelezően kiállítandó igazolásokat, amelyek szerint a munkaviszony 2005. július 31-én a határozott idő lejártával megszűnt.

A munkaügyi bíróság ezen tényállás alapulvételével megállapította, hogy a felek között a költségvetési szervnek nem minősülő alperesnél a Kjt. 1. § (1) bekezdése értelmében nem közalkalmazotti jogviszony, hanem az Mt. által szabályozott munkaviszony állt fenn, amelyet az Mt. 79. § (4) bekezdése alapján határozatlan időtartamúnak kell tekinteni, mivel az alperes négyszer egymást követően munkáltatói jogos érdek nélkül hosszabbította meg a határozott idejű munkaszerződéseket.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az előbbiek szerinti határozatlan idejű munkaviszonyt az alperes szüntette meg 2005. szeptember 15-én, amikor kiadta az igazolásokat, ezért a kereset szerint marasztalta az alperest.

A felperes fellebbezése a közalkalmazotti jogviszony fennállása és a jogviszony rendkívüli lemondással megszüntetése megállapítására irányult, továbbá felemelte a keresetét az ítélet jogerőre emelkedéséig tartó munkaviszonyhoz képest magasabb végkielégítésre. Az alperes fellebbezése a felemelt kereset elutasítására irányult.

A Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.179/2007/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét megváltoztatta, amely szerint az alperes a felperes határozatlan idejű munkaviszonyát 2005. szeptember 15-én jogellenesen szüntette meg, továbbá a keresetet a nem teljesített részében elutasította. Megállapította, hogy a felperes munkaviszonya 2007. április 24-én szűnt meg, és ehhez képest kötelezte az alperest további egy havi végkielégítés megfizetésére.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával, mely szerint a felperes határozatlan idejű munkaviszonyban állt az alperessel. Álláspontja szerint az első évben megkötött munkaszerződés 2002. július 31-e után az alperes tudtával történt felperesi továbbdolgozás folytán vált határozatlan idejűvé, és noha a felek időről-időre újabb határozott idejű munkaszerződéseket kötöttek, ezek a határozatlan idejűvé vált munkaviszonyt már nem érintették, amit az is bizonyít, hogy az alperes a kiadott igazolásokon folyamatosan tüntette fel a munkaviszonyt. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú ítéleti álláspontot abban is, hogy a felperes munkaviszonyát 2005. szeptember 15-én az alperes szüntette meg az igazolások kiadásával, és az ily módon történt megszüntetés jogellenes.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet "megváltoztatásával" a keresetet elutasító ítélet hozatalát kérte. Jogszabálysértésként az Mt. 79. § (6) bekezdése, a Pp. 206. § (1) bekezdése, a Pp. 213. § (1) bekezdése és a Ptk. 218. § (3) bekezdése megsértésére hivatkozott. Elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem bírálták el a felperesi rendkívüli felmondásra vonatkozó kereseti kérelmet. Sérelmezte a munkaviszony határozatlan idejűnek minősítésére vonatkozó ítéleti megállapításokat, amelyeket iratellenesnek is tartott. Az első- és a másodfokú eljárásban hivatkozott az anyagi működési háttér bizonytalanságára, mint a határozott idejű munkaviszonyt indokló körülményre, amellyel ellentétes ténymegállapítást az eljáró bíróságok nem tettek. Vitatta a határozatlan időre vonatkozó jogerős ítéleti álláspontot, mivel ha az első munkaszerződés után továbbdolgozás miatt határozatlan idejűvé vált is a munkaviszony, később újabb munkaszerződések megkötésére került sor, amelyek határozatlan idejű munkaviszonyra vonatkoztak, és a felek egyező akaratából jöttek létre. Megítélése szerint a munkaviszonyt a felperes 2005. szeptember 14-én kelt rendkívüli felmondása szüntette meg, mivel a postára adásra az igazolások kiadása előtt került sor. Ez a rendkívüli felmondás jogellenes, továbbá a felperes az előírt 30 napon belül nem élt keresettel. Sérelmezte a felperes 2005. szeptember 8-ai írásbeli nyilatkozata figyelmen kívül hagyását, mivel erre azért került sor, mert a felperes a felajánlott nevelő tanári állást nem fogadta el, ezt követően pedig már nem végzett munkát, és iratellenes megállapítás, miszerint szabadságon volt.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy az alperesi alapítvány -függetlenül attól, hogy az általa gondozott (fogytékos) gyermekek után állami támogatásban részesült - nem tartozik a Kjt. hatálya alá, mivel nem minősül állami, illetve önkormányzati költségvetési szervnek, az alapítványt magánszemélyek hozták létre [Kjt. 1. § (1) bekezdés, Mt. 1. § (1) bekezdés]. Mindezt nem érinti, hogy a nem állami oktatási intézménynek minősülő alperesnél pedagógus munkakört betöltő felperes egyes munkafeltételei (munkaidő, pihenőidő, illetmény és előmeneteli rendszer) tekintetében a Kjt. és végrehajtási rendeletei irányadók [A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 122. § (1) bekezdés].

A munkaviszony fő szabály szerint határozatlan időtartamra jön létre. A felek határozott idejű munkaviszony létesítésében is megállapodhatnak, és általában erre egymást követően többször is sor kerülhet, önmagában ezért nem törvénysértő az egymást követően többször létesített határozott idejű munkaviszony.

A perbeli, 2001. szeptember 3-ától fennálló munkaviszony határozatlan idejűnek minősülése és annak indokai tekintetében a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság álláspontjával ért egyet.

A munkaügyi bíróság az Mt. 76. § (6) bekezdése alkalmazásával helytállóan állapította meg, hogy a 2001. július 31-én egy évre kötött munkaviszony a felperes 2002. július 31-e után az alperes tudtával történt továbbdolgozás folytán határozatlan idejűvé vált. A felek ezt követően az ily módon határozatlan idejű munkaviszony tekintetében 2003. augusztus 1-jén, majd 2004. augusztus 1-jén kötöttek újabb egy-egy évre - utoljára 2005. július 31-éig tartó időre - határozott idejű munkaszerződést.

A Legfelsőbb Bíróság MK 6. számú állásfoglalásának megfelelő szabályozást tartalmaz az Mt. 2003. július 1-jétől hatályos 79. § (4) bekezdése, amely szerint ha a határozott időtartamú munkaviszony azonos felek közötti ismételt létesítésére, illetve meghosszabbítására ahhoz fűződő jogos munkáltatói érdek fennállása nélkül kerül sor, és a megállapodás megkötése a munkavállaló jogos érdekének csorbítására irányul, a munkaviszonyt határozatlan időtartamúnak kell tekinteni. A munkaügyi bíróság törvénysértés nélkül állapította meg, hogy az alperesnek a fenntartási költségei bizonytalanságára hivatkozása, a működési költségei 60%-át kitevő normatív támogatás évenkénti kétszer történő megigénylése önmagában nem volt elég annak megállapításához, hogy az alperes magatartása nem irányult a 2001. szeptembertől folyamatosan tanárként foglalkoztatott felperes törvényes érdekeinek csorbítására (BH 2006.199.; EBH 1999.136.). Az alperes a reá háruló bizonyítási teher ellenére nem tudta bizonyítani, hogy objektív jogos érdeke

fűződött a munkaviszony sorozatos meghosszabbításához, a felperes munkaviszonya ezért határozatlan idejűnek minősült.

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a perbeli határozatlan idejű munkaviszonyt az alperes szüntette meg akkor, amikor 2005. szeptember 15-én kiadta a megszüntetéssel összefüggő igazolásokat, és felszámolta a munkaviszonyt. Ez a megszüntetés nem felelt meg az Mt. 87. § (1) bekezdésében felsorolt megszüntetési jogcímeknek, ezért a felperes határozatlan idejű munkaviszonyát 2005. szeptember 15-én az alperes jogellenesen szüntette meg. Mindezt nem érintette a felperes 2005. szeptember 8-ai levele, amelyet tartalma alapján a munkaügyi bíróság törvénysértés nélkül minősített oly módon, hogy ahhoz nem fűződött jogkövetkezmény, hiszen ez a levél tartalma szerint az akkor már rendezetlen jogviszony megfelelő módon való megszüntetésére irányult.

Téves az arra vonatkozó alperesi érvelés is, mely szerint az eljáró bíróságok nem vizsgálták a felperes rendkívüli felmondását. Ebben a körben helytállóan állapították meg, hogy miután a jognyilatkozat közlésére nem vitatottan 2005. szeptember 15-e után, tehát az alperesi jogellenes megszüntetést követően került sor, ezért a felperes rendkívüli felmondása az alperes által már megszüntetett jogviszony tekintetében joghatás kiváltására alkalmatlan volt. Az alperes ezzel ellentétesen tévesen érvelt azzal, hogy a felperes 2005. szeptember 14-én kelt rendkívüli felmondása szüntette meg a munkaviszonyt. A jognyilatkozat nem annak írásba foglalásakor, illetve postára adásakor, hanem a másik féllel történő közlésekor hatályosul [Mt. 6. § (4)-(5) bekezdések].

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgált jogerős ítéletet hatályában fenntartotta [Pp. 275. §-ának (2) és (3) bekezdés].

A felülvizsgálati eljárás illetékét az Itv. 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. május 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Zanathy János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő